

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ

ŽIDOVSKÝ PAMÁTNÍK ČERNOVICE

Vážené dámy a vážení pánové, ředitelky a ředitelé, učitelky a učitelé základních a středních škol v České republice,

zabýváte se každodenně otázkou, jakým způsobem výuky můžete Vaším žákům zprostředkovat nejen znalosti, které je připraví na jejich budoucí povolání, ale také jak jim zprostředkovat životní schopnosti, kterými se mohou stát angažovanými členy demokratické společnosti s občanskou odvahou a sociálním citěním?

Naše *Občanské sdružení Židovský památník Černovice (OS ŽPČ)*, nemá patentní recept na řešení této těžké a zodpovědné úlohy. Nabídnout Vám ale můžeme speciálně vyvinutý *Pedagogický program Černovice*, zpočívající na koncepčních základech památníku holocaustu, který naše sdružení postavilo a provozuje v Černovicích u Tábora.

Pedagogický program a seminář Židovský památník Černovice

Od 15. do 17. září 2006 pořádáme na tomto místě již potřetí Pedagogický seminář, během kterého připravujeme učitele na to, jak integrovat *Pedagogický program Černovice* do výuky. Seminář je určen především učitelům základních a středních škol v České republice. Jeho cílem je připravit vyučující osmých a vyšších ročníků v oborech dějepis, občanská výchova, jazyk, zeměpis a estetické předměty na mnohostranné mezipředmětové projekty. Svým komplexním projektovým zaměřením odpovídá Pedagogický program Černovice základním myšlenkám „Rámcového vzdělávacího programu“. Tento program by se mohl pro Vás a Vaše žáky stát zajímavou součástí výuky. Předchozí znalosti tématu jsou vítány, nejsou ale podmínkou účasti na semináři, ve kterém se pokoušíme o zprostředkování hlubších znalostí a zkušeností.

Pamětní pěšina- Židovský památník Černovice

Židovský památník Černovice byl odhalen 10. listopadu 2002, u příležitosti 60. výročí deportace tamního židovského obyvatelstva do nacistických koncentračních táborů. Je zvláštní svou uměleckou koncepcí založenou na spojení minulosti s přítomností a integrací návštěvníků. Významným výrazem tohoto spojení je fakt, že na rozdíl od mnoha jiných pojímá tento památník jako oběti holocaustu nejen ty, kteří zahynuli, ale také ty černoické občany židovského původu, kteří strasti holocaustu přežili a ztráty rodin i další osobní důsledky nesou až do přítomnosti.

Významnou součástí památníku je dokumentační výstava, umístěná v bývalé márnici černoického židovského hřbitova, který je jedním z posledních autentických svědků života tamní židovské pospolitosti.

Dokumentační výstava v márnici židovského hřbitova

Památník a pedagogika

Umělecká koncepce památníku, která je založena na principu spojení minulosti s přítomností, a na „spolu-identifikaci“ návštěvníků, byla základem pro pokus, tento princip začlenit i do pedagogického konceptu, který má doprovázet osvětovou činnost OS ŽPČ. Pedagogickým cílem projektů, které probíhají v souvislosti s Černoickým památníkem, je nejen seznámit žáky s fakty a souvislostmi holocaustu. Stejně důležité je u nich vzbudit zájem, samostatně se touto tematikou zabývat především ve spojitosti s dějinami obcí a měst, ve kterých žijí. Tím má být podpořen jejich zájem o otázky přítomnosti a budoucnosti a rozvoj jejich osobní občanské zodpovědnosti a odvahy.

Pro projekt s těmito cíly se nám podařilo navázat spolupráci s PhDr. Janou Skácelovou z katedry občanské výchovy na pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Tým který vznikl se zabýval otázkou, jakým způsobem se pokusit přesvědčivě vyučovat o této jen těžko pochopitelné minulosti, kterou žádný z dnešních učitelů

osobně nezažil, po tom co i poslední pamětníci a očití svědci holocaustu umírají.

Výsledkem jednorozční spolupráce, které se zúčastnily i studentky a absolventky katedry občanské výchovy Masarykovy univerzity v Brně, je inovativní pedagogický program, jehož středem je osud židovské pospolitosti Černovic, malého města na Vysočině. *Pedagogický program Černovice* integruje památník a dokumenty o osudech černoických Židů do výuky jako příklad pro události tragické doby, které se v podobné formě udály i na stovkách jiných míst.

Spojení minulosti s přítomností je v programu konkretizováno propojením autentických osudů černoických obětí se životem dnešních žáků. Centrálním tématem programu je sice holocaust a porozumění souvislostem mezi minulostí, přítomností a budoucností, ale zároveň má přispět k tomu, aby žáci vyspěli do osobností s občanskou odvahou a zodpovědností.

Publikace doprovázející Pedagogický program Černovice

Základní informační texty a dokumenty, na kterých pedagogický program staví, se nachází na deseti informačních tabulích vystavených v památníku. Během roku 2006 je plánováno vydání těchto dokumentů v knižní formě pod titulem „*Průvodce Židovským památníkem Černovice*“.

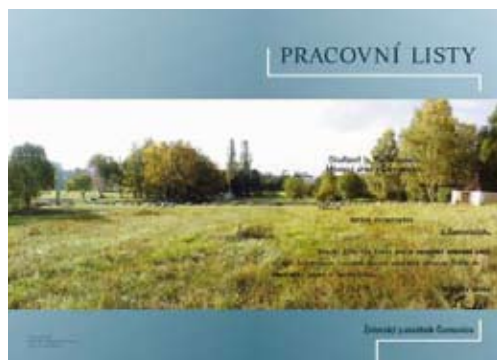
Hmatatelným výsledkem spolupráce s brněnskými pedagogy jsou dvě další pedagogické publikace, které OS ŽPČ vydalo v již v roce 2004.

1. *Pedagogická příručka* je určena vyučujícím. Obsahuje mimo jiné formulaci cílů jednotlivých cvičení, návrhy postupů k jejich dosažení, soupis pomůcek, časové údaje atd.

2. **Pracovní listy** určené žákům obsahují formulaci konkrétních zajímavých úloh pro samostatnou a skupinovou práci, cvičení, návrhy k samostatnému studiu a průzkumům, dotazníky, soupis zdrojů atd. V některých úlohách budou žáci osobně osloveni prožitkem a následně vyzváni k zaujetí vlastního stanoviska, čímž má být dosaženo vysoké míry porozumění. Cílem není jen zprostředkování teoretické znalosti dějin a faktů holocaustu, ale probuzení a prohloubení schopnosti vcítit se do situace lidí, kteří v této době žili.

Pracovní listy se mají žákům stát jejich osobní tematickou dokumentací.

Pedagogický seminář Černovice

U příležitosti prvního zkušebního vydání výše zmíněných inovativních pedagogických podkladů jsme v říjnu 2004 v Černovicích uspořádali první *Pedagogický seminář Černovice*. Jeho cílem bylo seznámit účastníky s Pedagogickým programem, památkem a zprostředkovat jim pokud možno komplexní znalosti o pozadí holocaustu. Se stejnými cíly a podobným programem byl seminář opakován v září 2005.

Třetí pedagogický seminář Černovice, na který Vás tímto zveme, se uskuteční od 15. do 17. září 2006.

Obsahem semináře jsou odborné přednášky, diskuse s účastníky a dílny zaměřené na využití autentických dokumentů. Při semináři budou představeny praktické ukázky výuky a možnosti jejich začlenění do konkrétní školní práce. Zvláštní pozornost je během semináře věnována interaktivním a zážitkovým metodám s využitím reálií Židovského památníku Černovice. Seminář bude obohacen o příklady pedagogických přístupů ze zahraničí.

Již na jaře 2005 provedli někteří absolventi semináře 2004 první projekty se svými žáky. V rámci těchto projektů navštívilo do dneška černovický památník více než 200 žáků.

Zprávu o semináři z roku 2004 najdete na adrese:
<http://www.holocaust.cz/cz2/news/2004/cernovice>

Účastníci semináře při práci s dokumenty

Pedagogickému semináři Černovice byla MŠMT udělena akreditace pod číslem: 20 750/05-25-229. Účast bude potvrzena certifikátem. Přednášky, dílny a diskuse během třídního semináře vedou experti z České republiky, Nizozemí a Německa v českém jazyce.

Předběžný seznam referentů v abecedním pořádku:

Dr. Michal Arend – sociolog Curych, předseda Občanského sdružení Židovský památník Černovice

Dr. Bobek-Engelová Julie – pedagožka, Amsterdam se specializací na pedagogiku o holocaustu

PhD. Čapkova Kateřina – historička, vyučuje moderní židovské dějiny na „New York University“ v Praze

Deiml Michael – výtvarník, autor památníku, spoluautor pedagogických publikací a vedoucí projektů OS ŽPČ

Mgr. Novotná Edita – absolventka Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity Brno, spoluautorka pedagogických publikací

Dr. Pojar Miloš – ředitel Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze

PhDr. Skácelová Jana – pedagožka Masarykovy univerzity Brno, vedoucí týmu pedagogů a spoluautorka pedagogických publikací

Mgr. Zahradníková Marie – pracovnice Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze

Účastníci semináře při práci v památníku

Organizace

Pořadatelem semináře je, Občanské sdružení Židovský památník Černovice; Dukelských hrdinů 14, 17000 Praha 7

Třídenní seminář se koná v rekreačním středisku v blízkosti černovického památníku, na místě vybaveném potřebným zařízením, kam vyškolení vyučující mají později možnost jezdit se svými třídami i na vícedenní exkurze. Účastníkům nabízíme plnou penzi a možnost přenocování ve vícelůžkových pokojích.

Místo konání semináře - rekreační středisko DÚSP Černovice

Náklady za účastníka se skládají z následujících částí:

poplatek za seminář: 1100 Kč; tištěné podklady: 300 Kč; strava: 500 Kč; nocleh za 2 noci: 300 Kč

- Počet účastníků je omezen.
- Školy, které vyšlou na seminář současně více než jednoho vyučujícího, mohou počítat s redukcí poplatku za seminář ve výši 20% za druhého a 30% za třetího účastníka ze stejné školy.
- Občanské sdružení se pokouší o založení Cestovního fondu ze kterého má být umožněna finanční podpora těch hromadných školních výprav do Černovic, které budou v rámci Pedagogického programu Černovice vedeny vyučujícími vyškolenými v černovickém semináři.
- Zájemci o účast na 3. Pedagogickém semináři 15. do 17. září 2006 prosíme čitelně a kompletně vyplnit přihlášku a zaslat ji co nejdříve Michaelu Deimlovi faxem na číslo 0049-7031-4637702.

- Dotazy nebo zájem o předběžný program semináře 2006 a **přihlášky v elektronické podobě**, zašlete na adresu: **pamatnik-cernovice@ngi.de**

- uzávěrka přihlášek je 11. 8. 2006

Těšíme se na Vaši účast ! Dr. Michal Arend - předseda OSŽPČ,
 Michael Deiml - vedoucí projektu